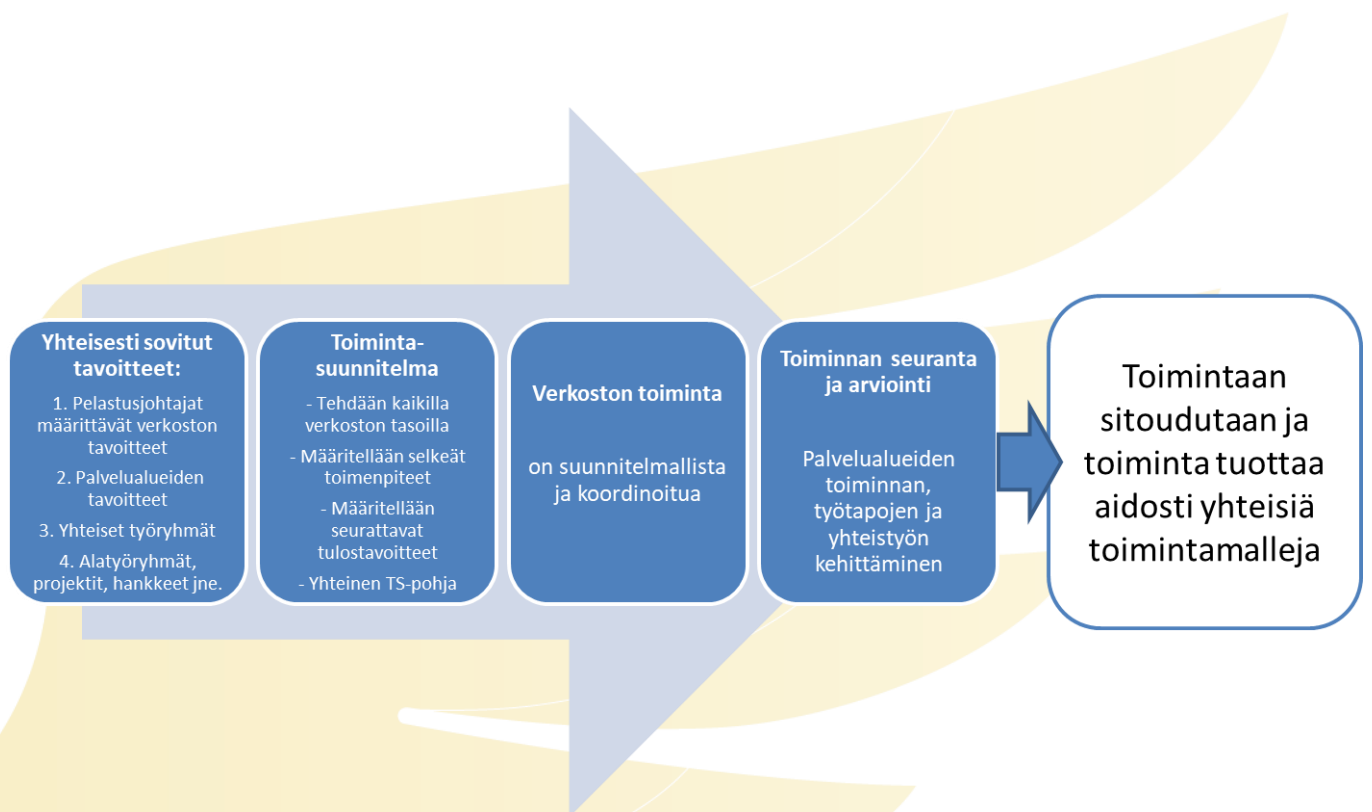

PELASTUSLAITOSTEN KUMPPANUUSVERKOSTON TOIMINTAOHJE

Sisällys

<u>1 Johdanto</u>	3
<u>2 Kumppanuusverkosto</u>	3
<u>2.1 Historia</u>	3
<u>2.2 Toiminta-ajatus</u>	4
<u>2.3 Organisaatio</u>	4
<u>2.4. Kumppanuusverkoston sisäiset roolit</u>	5
<u>2.5 Kumppanuusverkoston toimijoiden roolit yksityiskohdittain</u>	6
<u>2.5 Pelastuslaitosten edustajien nimeäminen kumppanuusverkoston ulkopuolisiin työryhmiin</u> ..	11
<u>2.6 Kumppanuusverkoston lausunnot</u>	12
<u>3 Liitteet</u>	12

1 Johdanto

Nykymuotoisen pelastuslaitosten kumppanuusverkoston toiminta on hyvin laajaa ja monimuotoista. Toimintaan osallistuu pelastuslaitosten sekä yhteistyöorganisaatioiden asiantuntijoita useilla eri foorumeilla. Kumppanuusverkoston kautta suoraan ja välillisesti käsitellään useita eri hankkeita, joiden avulla pelastustoimen strategisia päämääriä toteutetaan. Pelastustoimen uudistushankkeessa (kehittämishankkeessa) 2016-2018 pelastuslaitosten kumppanuusverkostolla on ollut keskeinen rooli. Kumppanuusverkoston strategian 2017-2019 mukaan kumppanuusverkosto toimii maakunnallisen valmistelun yhteistyön alustana.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston työjärjestyksessä (5.6.2015 / 2§) on kirjattu verkoston tarkoituksesta seuraavasti:

”Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto toimii pelastuslaitosten valtakunnallisen yhteistyön alustana. Yhteistyöllä kehitetään pelastuslaitosten palveluita ja tuottavuutta sekä lisätään pelastuslaitosten valtakunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston avulla vahvistetaan pelastuslaitosten roolia ja asemaa yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston toiminnalla vaikuttetaan pelastuslaitosten kykyyn tuottaa muuttavan toimintaympäristön edellyttämiä turvallisuuspalveluita. Toiminnan tuloksena pelastustoimen tuottamat palvelut kansalaisille ovat laadukkaita, tehokkaita ja perustuvat yhdenmukaiseen tulkintaan voimassa olevista säädöksistä ja määräyksistä.”

Työjärjestystä muutettiin pelastusjohtajien kokouksessa 5.6.2015 siten, että kumppanuusverkoston yhteistä resurssia voitiin vahvistaa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston koordinaattori aloitti työnsä Kuntaliitossa 7.9.2015. Koordinaattorin palkan kokonaisuudessaan maksavat pelastuslaitokset.

2 Kumppanuusverkosto

2.1 Historia

Pelastuslaitosten valtakunnallinen yhteistyö käynnistyi vuonna 2002 alueellista järjestelmää valmisteltaessa. Pelastusjohtajat muodostivat vuonna 2003 oman yhdistyksensä, Suomen pelastusjohtajat.

Kesällä 2007 pelastuslaitokset käynnistivät *Pelastuslaitosten kumppanuushankkeen*, johon saatiin Palosuojelurahastolta 50 % rahoitusosuus. Projektipäällikkö Piia Vähäsalo kartoitti pelastuslaitosten tarpeet ja odotukset yhteistyölle ja hänen johdollaan luotiin vuosina 2007 - 2009 pohja nykymuotoiselle pelastuslaitosten kumppanuusverkostolle.

Ennen alueellisten pelastuslaitosten syntymistä Manner-Suomessa oli 448 kuntaa ja noin 400 itsenäistä palokuntaa, joista noin 60 oli 24/7 -vakinaisia paloasemia. Tuolloin kattava valtakunnallinen yhteistyö ja kehittäminen oli käytännössä mahdotonta. 22 pelastuslaitoksen yhdessä

luoman Kumppanuusverkoston myötä pelastuslaitosten yhteistyö on tiiviimpää ja kattavampaa kuin koskaan aiemmin.

Maakuntauudistuksen yhteydessä osan nykyisistä pelastuslaitoksista on suunniteltu yhdistyvän. Tämä mahdollinen muutos on otettava huomioon suunnitellussa pelastuslaitosten kumppanuusverkoston päätöksentekorakennetta sekä rahoituksen periaatteita.

2.2 Toiminta-ajatus

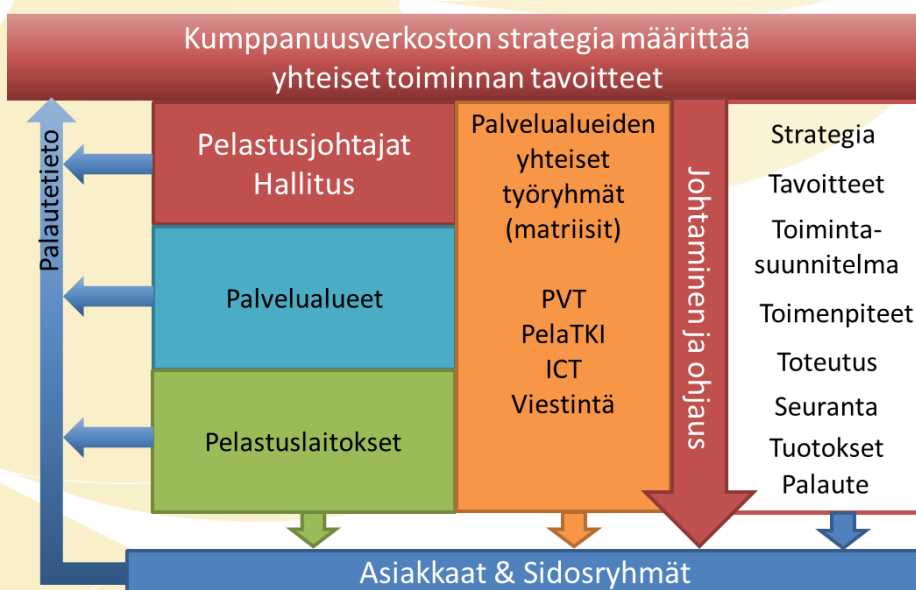
Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston missiona on yhteistyön avulla parantaa yhteiskunnan turvallisuutta kaikissa oloissa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto toimii pelastuslaitosten valtakunnallisen yhteistyön alustana. Yhteistyöllä kehitetään pelastuslaitosten palveluita ja tuottavuutta sekä lisätään pelastuslaitosten valtakunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston avulla vahvistetaan pelastuslaitosten roolia ja asemaa yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston toiminnalla vaikutetaan pelastuslaitosten kykyyn tuottaa muuttavan toimintaympäristön edellyttämiä palveluita. Yhteisenä tavoitteena toiminnalla on, että pelastustoimen tuottamat palvelut ovat laadukkaita, tehokkaita ja perustuvat yhdenmukaiseen tulkintaan voimassa olevista säädöksistä ja määräyksistä.

Kaikki pelastuslaitokset ovat edustettuina verkostossa tasavertaisina. Pelastusjohtajilla on toiminnan strateginen ohjausvastuu. Kumppanuusverkoston vuosittain päivitettävä strategia ohjaa toimintaa.

2.3 Organisaatio

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston rakenne ja ohjaus on esitelty kuvassa 1.

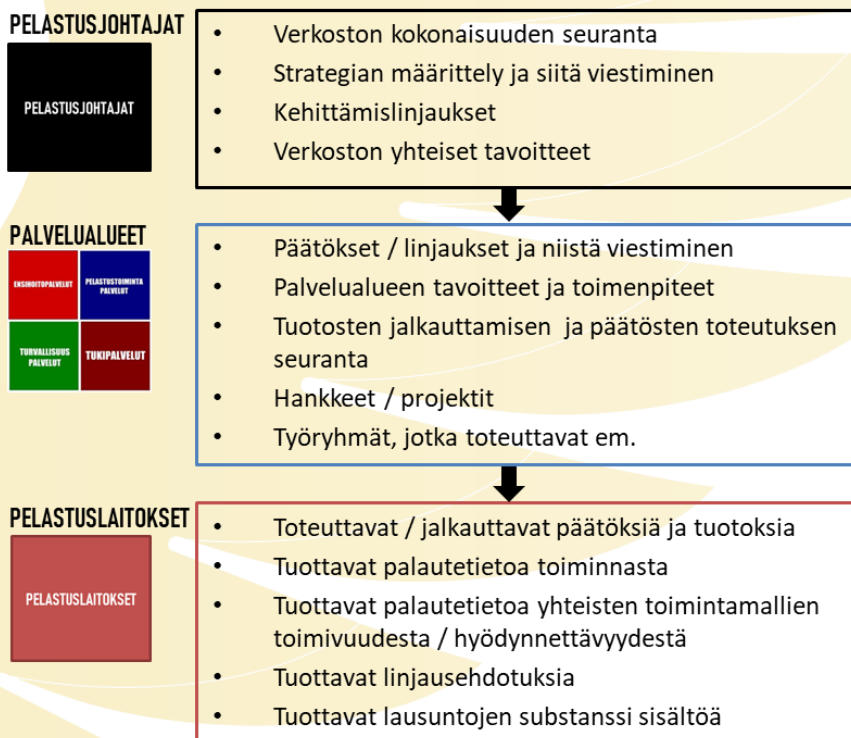
Kuva 1. Kumppanuusverkoston rakenne ja ohjaus

2.4. Kumppanuusverkoston sisäiset roolit

Kumppanuusverkoston toimijoiden roolit ja vastuut kuvissa 2 ja 3.

		Rooli / tehtävä verkostossa	
<p>Kehittämispäällikkö tukee johtoa</p>	Pelastusjohtajat Hallitus	Päätöksenteko Strategia ja seuranta Yhteiset tavoitteet Kehittämislinjaukset	Palvelualueiden yhteiset työryhmät: Päätöksenteon tuki Asiantuntijuus
	Palvelualueet	Palvelualueen päätöksenteko Toimintasuunnitelma Hankkeet / projektit	Pysyvä yhteistyöalusta Tiedonvaihto
Koordinaattori tukee palvelualueita ja työryhmiä	Valmisteleva sihteeristö	PJ:n ja sihteerin tuki Valmistelun tuki	
	Pelastuslaitokset	Tuotosten / päätösten jalkauttaminen Toteuttaminen Palautetieto	Asiantuntijaverkostot Arjen yhteistyö

Kuva 2. Kumppanuusverkoston toimijoiden roolit

Kuva 3. Kumppanuusverkoston toimijoiden vastuut

2.5 Kumppanuusverkoston toimijoiden roolit yksityiskohdittain

Pelastusjohtajien hallituksen puheenjohtaja

Valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Valinnan tekee pelastusjohtajien kokous.

- kutsuu hallituksen koolle
- johtaa pelastusjohtajien hallitusta
- edustaa verkostoa eri yhteistyöelimien suuntaan
- toimii hallituksen nimenkirjoittajana

Pelastusjohtajien varapuheenjohtaja

Valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Valinnan tekee pelastusjohtajien kokous.

- kutsuu hallituksen koolle puheenjohtajan ollessa estyneenä
- toimii pelastusjohtajien puheenjohtajan sijaisena tarvittaessa
- toimii hallituksen nimenkirjoittajana puheenjohtajan ollessa estyneenä

Pelastusjohtaja

- tukee kumppanuusverkostossa tapahtuvaa yhteistä valmistelua
- vastaa omalta osaltaan verkoston päätösten jalkauttamisesta omassa pelastuslaitoksessaan
- vastaa omalta osaltaan verkoston toiminnan avoimuudesta / tiedottamisesta omassa pelastuslaitoksessaan
- vastaa omalta osaltaan kumppanuusverkoston toiminnan vaikuttavuuden arvioinnista

Palvelualueen puheenjohtaja

Valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Valinnan tekee pelastusjohtajien kokous.

- vastaa palvelualueen toimintasuunnitelman laadinnasta toteutumisesta
- vastaa palvelualueen toimintasuunnitelman toteuttamisesta
- kokoaa yhdessä palvelualueen sihteerin ja valmistelevan sihteeristön kanssa palvelualueiden kokouksien asialistan ottaen huomioon kumppanuusverkoston strategian ja palvelualueen toimintasuunnitelman
- toimii pelastusjohtajien hallituksessa ko. palvelualueen edustajana ja raportoi hallitukselle ja pelastusjohtajien kokoukselle palvelualueen asioista

- tiedottaa palvelualueelle ajankohtaisista asioista

Palvelualueen sihteeri

Palvelualueen jäsen, joka työskentelee samassa pelastuslaitoksessa puheenjohtajan kanssa.

- valmistelee palvelualueen kokoukset yhdessä puheenjohtajan ja valmistelevan sihteeristön kanssa
- antaa kokouksen asialistan tiedoksi kaksi viikkoa ennen kokousta ja liiteaineiston viikko ennen kokousta
- kirjoittaa muistiot palvelualueen kokouksista
- tallentaa muistiot ja esitysmateriaalit Feeniks-intraan kahden viikon sisällä kokouksesta
- tiedottaa valmistuneesta muistiosta palvelualueen jäsenistöä
- koordinoi palvelualueen kokousten välillä tapahtuvaa valmistelua yhdessä valmistelevan sihteeristön kanssa
- tiedottaa palvelualueita koskevista ajankohtaisista asioista

Kokousmateriaali tulee nimetä riittävän yksiselitteisesti. Muistioissa on suositeltavaa käyttää kaavaa:

- Muistio_Palvelualueen nimi_pvm
- esimerkiksi Muistio_Turvallisuuspalvelut_2016_6_23.
- Liitteissä on suositeltava tapa numeroida muistion asiakohdan mukaan. Jos samaan asiakokonaisuuteen liittyy useampi liite, voi lisänä käyttää aakkostusta esim. 3a, 3b jne. Liitteen nimestä pitäisi käydä selville asiasisältö.
- Skandinaavisten merkkien (ä,ö,å) käyttöä tulee välttää.

HUOM! Turvallisuusluokiteltua aineistoa ei saa viedä Feeniks-intraan.

Valmisteleva sihteeristö

Palvelualueiden ja yhteisten työryhmien valmistelevien sihteeristöjen tehtävänä on tukea puheenjohtajaa ja sihteerää palvelualueiden sekä yhteisten työryhmien valmistelutyössä ja koordinoinnissa.

- tukee puheenjohtajan ja sihteerin työtä
- koordinoi valmistelua ja sen etenemistä kokouksen välillä siten, kun asiasta puheenjohtajan kanssa on päätetty
- kokoaa pelastuslaitosten ja palvelualueiden tietoa käsiteltävänä olevista asioista

- ei tee päätöksiä tai linjauksia

Palvelualueiden jäsen

Lähtökohtaisesti kukin pelastuslaitos nimeää jäsenet palvelualueisiin siten, että kullakin palvelualueella on yksi edustaja kustakin pelastuslaitoksesta. Pelastuslaitokset voivat myös halutessaan nimetä yhteisen edustajan.

- tukee kumppanuusverkostossa tapahtuvaa yhteistä valmistelua
- edustaa omaa pelastuslaitostaan / edustamiensa pelastuslaitosten näkemyksiä palvelualueella käsiteltävissä asioissa ottaen huomioon kumppanuusverkoston strategian
- tiedottaa palvelualueen asioista omassa pelastuslaitoksessaan / edustamisessaan pelastuslaitoksissa
- seuraa ja tukee kumppanuusverkoston päätösten jalkautumista pelastuslaitokseen sekä raportoi palvelualueelle mahdollisista ongelmista päätösten jalkauttamisessa
- kerää omasta pelastuslaitoksestaan / edustamistaan pelastuslaitoksista palautetta kumppanuusverkoston päätöksistä ja esityksiä palvelualueella käsiteltäviksi asioiksi
- palvelualue voi esittää palvelualueen jäseneksi pelastuslaitosten ulkopuolista asiantuntijaa. Asiantuntijaksi nimeäminen on aina määräaikainen. Ulkopuolisten asiantuntijoiden tehtävät kuvataan nimeämisasiakirjassa. Päätöksen nimeämisestä tekee pelastusjohtajien hallitus.

Kumppanuusverkoston yhteiset työryhmät (matriisityöryhmät)

Lähtökohtaisesti kukin pelastuslaitos nimeää jäsenet yhteisiin työryhmiin siten, että kussakin yhteisessä työryhmässä on yksi edustaja kustakin pelastuslaitoksesta. Pelastuslaitokset voivat myös halutessaan nimetä yhteisen edustajan.

- Pelastusjohtajien hallitus nimeää yhteisten työryhmien puheenjohtajan ja jäsenet.
- Yhteistyökumppaneita voidaan pyytää ja nimetä yhteisten työryhmien jäseniksi. Yhteisen työryhmän jäsenten tehtävät kuvataan nimeämisasiakirjassa.
- Yhteisen työryhmän puheenjohtaja raportoi pelastusjohtajille työryhmän valmistelutilanteesta työryhmän kokouksen jälkeen.
- Jokaiselle palvelualueelle nimetään yhteisen työryhmän yhteyshenkilö, joka raportoi palvelualueelle työryhmän valmistelutilanteesta palvelualueen kokouksissa sekä kokoaa palvelualueen palautetiedon yhteisen työryhmän valmistelusta.

- Yhteinen työryhmä laatii toimintasuunnitelman ottaen huomioon kumppanuusverkoston strategian sekä pelastusjohtajien strategisen ohjauksen.
- Yhteisen työryhmän toimintasuunnitelma hyväksytään pelastusjohtajien kokouksessa vastaavalla tavalla kuin palvelualueiden toimintasuunnitelma.
- Yhteisillä työryhmillä on oikeus laatia esityksiä hallitukselle tai palvelualueille päätettäväksi.
- Yhteisen työryhmän puheenjohtajan toimikausi on kaksi vuotta ja puheenjohtaja voi toimia kaksi peräkkäistä toimikautta.
- Yhteistyökumppaneita voidaan pyytää ja nimetä yhteisten työryhmien jäseniksi.

Kumppanuusverkoston palvelualueiden työryhmät

- Työryhmän puheenjohtajan toimikausi on kaksi vuotta ja puheenjohtaja voi toimia kaksi peräkkäistä toimikautta.
- Työryhmä esittää työsuunnitelman palvelualueen kokouksessa. Palvelualueen puheenjohtaja nimeää esityksestä työryhmän puheenjohtajan, sihteerin ja työryhmän jäsenet.
- Työryhmän puheenjohtaja vastaa valmistelun organisoinnista ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.
- Työryhmän puheenjohtaja tiedottaa koordinaattorille muutoksista työryhmän kokoonpanossa ja työsuunnitelman poikkeamista sekä ilmoittaa työryhmän työn päättymisestä.
- Työryhmä raportoi valmistelusta palvelualueen kokouksissa.
- Työryhmän sihteeri laatii työryhmän kokousmuistiot ja tallentaa valmisteluaineiston kumppanuusverkoston intraan.
- Yhteistyökumppaneita voidaan pyytää ja nimetä työryhmien jäseniksi. Työryhmän jäsenen toimikausi on kaksi vuotta ja jäsen voi toimia kaksi peräkkäistä toimikautta.
- Työryhmän jäsenen tehtävänä ei ole valvoa yksittäisten pelastuslaitoksen toimintatapaa, vaan olla aktiivisesti mukana kehittämässä pelastuslaitosten yhtenäistä toimintatapaa ja yhtenäisiä pelastustoimen palveluja.

Pelastustoimen kehittämispäällikkö

Pelastusjohtajat esittävät henkilöä valittavaksi pelastustoimen kehittämispäällikön tehtävään ja Suomen Kuntaliitto ry päättää henkilön palkkaamisesta.

- toimii pelastusjohtajien hallituksen ja kokouksen esittelijänä ja sihteerinä
- on kumppanuusverkoston ”toiminnanjohtaja”

- tukee kumppanuusverkoston yhteistä päätöksentekoa
- on koordinaattorin toiminnallinen esimies

Kumppanuusverkoston koordinaattori

- tukee ja kehittää palvelualueiden sekä yhteisten työryhmien työtä
- kokoaa tietoa kumppanuusverkoston toiminnan vaikuttavuudesta
- vastaa verkoston palvelualueiden ja työryhmien yhteystietojen koonnista sekä ajantasaisuudesta
- vastaa kumppanuusverkoston viestinnästä
- toimii tarvittaessa kumppanuusverkoston edustajana nimetyissä työryhmissä

Koordinaattori ylläpitää Kumppanuusverkoston yhteystietoja. Kun työryhmä perustetaan tai palvelualueella tapahtuu henkilö- ja yhteystietomuutoksia, tulee niistä ilmoittaa koordinaattorille. Koordinaattorin sähköpostiosoite tulee lisätä työryhmien ja palvelualueiden jakelulistoille.

Koordinaattori vastaa palvelualueen kokousten järjestelyjen koordinoinnista. Suomen Palopäällystöliitto huolehtii palvelualueen kokousten tilavarauksista, ilmoittautumiskäytännöistä ja osallistujien koonneista sekä välittää ne tiedoksi pelastusjohtajille ja palvelualueiden henkilöille.

2.5 Pelastuslaitosten edustajien nimeäminen kumppanuusverkoston ulkopuolisiin työryhmiin

Henkilön nimeäminen asiantuntijatehtävään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston edustajaksi noudattaa seuraavia nimeämiseen liittyviä periaatteita:

- Nimeämispyynnöt tulee osoittaa seuraavaan osoitteeseen: Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto, c/o Suomen Kuntaliitto, pelastustoimen kehittämispäällikkö, PL 200, 00101 Hki. Email: etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi.
- Nimeämistä valmistellaan toimihenkilöiden ja palvelualueen puheenjohtajan ja sihteerin toimesta.
- Nimeäminen päätetään työryhmän toimeksiannon laajuudesta riippuen palvelualueella, pelastusjohtajien hallituksen kokouksessa tai pelastusjohtajien kokouksessa.
- Nimeämisen jälkeen käydään lähetekeskustelu, jolla ohjataan asiantuntijan kannanmuodostuksen suuntaviivoja ja työn tavoitteita, kumppanuusverkoston nimeämä asiantuntija edustaa työssään kumppanuusverkostoa ja kaikkia pelastuslaitoksia, kannanmuodostus ei perustu omiin tai työnantajan näkemyksiin.
- Pääsääntöisesti kumppanuusverkoston asiantuntijatehtäviin nimetään edustajat määrääjäksi. Edustajan toimikautta jatkettaessa tulee nimitys uusintaa samoin periaattein kuin nimitettäessä.

Kumppanuusverkoston asiantuntijaksi nimetyn edustajan vastuut:

- Asiantuntijan tulee varmistaa valmistelun asianmukainen dokumentointi sekä valmistelun avoimuus kumppanuusverkoston suuntaan muun muassa tarjoamalla mahdollisuus seurata valmistelua dokumenttien kautta sekä erikseen tiedottamalla.
- Asiantuntija raportoi työn etenemistä sekä varmistaa ennakolta kumppanuusverkoston kannan käsiteltäviin asioihin tuomalla asian joko palvelualueen tai em. päätöksentekuelinten käsiteltäväksi. Käsitteleminen tulisi ajoittaa siten, että mahdollisesti tarvittava yhteistyökumppaneihin vaikuttaminen voidaan toteuttaa ennen asian seuraavaa käsittelevä vaihetta. Käytännössä linjattavia asioita tulisi moniportaisen päätöksentekorakenteen vuoksi ennakoita voimakkaasti.
- Mikäli asian etenemiseen tulee poikkeama, joka oletetusti ei ole kumppanuusverkoston etujen mukainen, on mahdollista kerätä myös nopealla aikataululla sähköpostitse kumppanuusverkoston kanta asiaan palvelualueelta tai päätöksentekuelimistä.

- Asiantuntijatehtävään kuuluu työryhmän työn tuotosten ja vaikutusten arviointi sekä oman osallistumisen perusteiden täyttymisen arviointi.

2.6 Kumppanuusverkoston lausunnot

Kumppanuusverkoston yhteisiä lausuntoja ja kannanottoja ovat:

- a) pelastusjohtajien hallituksen hyväksymät lausunnot ja kannanotot joiden valmistelua koordinoi kehittämispäällikkö. Erityisen merkittävät lausunnot edellyttävät pelastusjohtajien kokouksen hyväksyntää. Hallitus vastaa siitä, että edellä mainitut lausunnot käsitellään päätösasiana pelastusjohtajien kokouksessa.
- b) pelastusjohtajien kokouksen hyväksymät lausunnot ja kannanotot joiden valmistelua koordinoi kehittämispäällikkö. Kehittämispäällikkö vastaa siitä, että lähetettävä lausunto tai kannanotto on kaikkien pelastuslaitosten hyväksymä.
- c) palvelualueen ja yhteisen työryhmän lausunto tai kannanotto joiden valmistelua koordinoi toimielimen sihteeri. Toimielimen sihteeri varmistaa, että lausunnon tai kannanoton valmistelussa on kuultu toimielimen jäseniä ja että lähetettävä lausunto tai kannanotto on toimielimen yhteisesti hyväksymä.

Lisätiedot:

Pelastuslaitosten verkko yhteistyön alustana -loppuraportti
Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston työjärjestys

3 Liitteet

- 1 Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston verrokkiryhmät sekä yhteistoiminta-alueet
- 2 Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston viestintä
- 3 Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston graafinen ohje
- 4 Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston käytänteet muistamisessa